

Kubanç, Y., Şama, E. (2017). Müdür yetkili öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri: Van ili örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 268-285.

Geliş Tarihi: 25/07/2016

Kabul Tarihi: 15/02/2017

MÜDÜR YETKİLİ ÖĞRETMENLERİN YAŞADIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ: VAN İLİ ÖRNEĞİ

Yasemin KUBANÇ*
Erdoğan ŞAMA**

ÖZET

Bu çalışma ile birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin yaşamış olduğu mesleki sorunlara bakış açıları ve çözüm önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Çünkü mesleki alanda sorun yaşayan idarecilerin performansı azalmakta, eğitimde kalite ve verimlilik düşmekte ve bu durum okulda çalışan diğer personeli ve öğrencileri de olumsuz yönde etkileyerek örgütün amaçlarına ulaşmasına engel olmaktadır. Bu amaçla Van il merkezine bağlı birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan 10 müdür yetkili öğretmene görüşme formu aracılığıyla yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılarak elde edilen veriler içerik analizi yoluyla analiz edilerek temalara ayrılmıştır. Öncelikle her bir görüşme sorularından ortaya çıkan ana ve alt temalar belirlenmiş; temalar içerisindeki mevcut paralellik ve çelişkiler not edilmiş ve daha sonra tüm görüşme bulguları karşılaştırılarak benzerlikler ve zıtlıklar aranmıştır. Çalışma sonucunda müdür yetkili öğretmenlerin bu görevi zorunlu sebeplerden dolayı kabul ettiği, müdür yetkili öğretmenlik mesleğini Türk eğitim sistemi için bir sorun olarak gördükleri ve en çok idari ve eğitim-öğretim işlerinde sorun yaşadıkları görülmüştür. Müdür yetkili öğretmenlerin idari işlerde en çok resmi belgelerin hazırlanması sürecinde sorun yaşadığı görülürken, eğitim ve öğretim işlerinde en çok derse hazırlıklı gitme konusunda sorun yaşamaktadırlar. Müdür yetkili öğretmenlerin en az sorun yaşadıkları alan personel işleridir. Merkezi okulların kurulması, mesleki eğitimin artırılması, müdürlük mesleğinin bağımsız bir kişi tarafından yürütülmesi, iş yükünün azaltılması, performansın ödüllendirilmesi müdür yetkili öğretmenlerin yaşamış oldukları sorunlara getirmiş oldukları çözüm önerilerinden bazılarıdır.

Anahtar Kelimeler: Müdür yetkili öğretmen, mesleki sorun, birleştirilmiş sınıf

OPINIONS OF TEACHERS' AUTHORIZED AS PRINCIPALS ON THE PROBLEMS THEY FACED: THE CASE OF VAN

ABSTRACT

In this study the viewpoints of teachers' authorized as principal on the problems they faced working in multi grade schools and solutions were tried to be determined. As the performance of this situation negatively affects other staff and students of the school and causes the administrators who face with problems in professional life decreases the quality of education and organization fail in achieving its objectives. Thinking that the problems faced by the teachers authorized as principals are also the base of many problems in multi grade schools, solving these problems will contribute to the solution of many problems that are faced in multi grade schools. To this end, by means of interview forms, semi-structured questions were asked to 10 teachers authorized as principals who work in multi grade schools in VAN. The data were obtained using the interview method which is one of the qualitative research methods, and analyzed through content analysis by separating into themes. First of all, main and sub-themes revealed by each interview question were identified, and parallelism and contradictions existing within these themes were noted and then similarities and contradictions were searched by comparing all interview findings. The study concluded that, teachers authorized as principals are accepting this duty because of the mandatory reasons, they perceive this professional authorization as a problem for Turkish education system and they face problems mostly in administrative and educational tasks.

Keywords: Principal competent teachers, occupational problems, multigrade classroom

* Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği ABD,
y_kubanc@hotmail.com

** Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi ABD,
esama@gazi.edu.tr

1.GİRİŞ

Ülkemizin demografik ve sosyal yapısı, kırsal yerleşim alanlarının varlığı, nüfusu az olan yerlerde öğrenci sayısının azlığı, az mevcutlu okullara birden fazla öğretmenin verilememesi gibi nedenlerden dolayı, birden fazla sınıfın birleştirilerek bir grup halinde, bir öğretmen yönetiminde okutulmasına birleştirilmiş sınıflı okullarda öğretim denilmektedir (Köksal, 2002). Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenler genel olarak hizmet süresi ve hizmet puanı düşük olan ve dolayısıyla mesleki deneyimi az olan, çoğunlukla idarecilik deneyimi hiç olmayan öğretmenlerden oluşmaktadır (Dal, 2016: 2).

Okuldaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin başarılı olabilmesinde okul yöneticilerinin önemi büyüktür. Müdür yetkili öğretmenlerden yönetim görevi, öğretim görevi, danışman görevi, rehberlik görevi, memur görevi, hizmetli görevi ve buna benzer birçok görevi birlikte yürütmeleri beklenmektedir (Akdoğan, 2007: 33; Kaykanacı, 1993). Müdür yetkili öğretmen öğrenci sayısının azlığında tek öğretmen olarak çalışır ve aynı anda 5 sınıfın öğretmenidir. Okulun sorumluluğunu tek başına yüklenmektedir. Okulda personel bulunmadığında hem memur hem de hizmetli olarak görev yapmaktadır. Rehberlik, sağlık işleri ve çevrenin kültür merkezliği müdür yetkili öğretmenin yapması gereken diğer görevlerdendir (Akdoğan, 2007: 58). Bu görevlerin hepsinin bir arada uyum içerisinde yürütülmesi sırasında müdür yetkili öğretmenler çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Bursalıoğlu (1999) eğitim sistemimizde yöneticiliğin bir meslek haline gelmesi ve kurumsallaşmasının önündeki en büyük engelin, öğretmenlik ile yöneticilik görevlerini karıştırmak olduğunu ifade etmiştir. Bursalıoğlu'na ve Dursun'a (2006: 48) göre bu durum öğretmen yönetici tipinin doğmasına ve öğretmen olarak yetiştirilen kişinin iki değer sistemi arasında sıkışıp kalmasına neden olmaktadır.

Bingöl (2002) yapmış olduğu *Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür Yetkili Öğretmenlerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunları: Çorum İli Örneği* adlı tez çalışmasında 42 müdür yetkili öğretmenle anket çalışması yapmıştır. Çalışmasında müdür yetkili öğretmenlerin sırasıyla en çok idari işlerde, eğitim öğretim ve öğrenci işlerinde sorun yaşadığı sonucunu ulaştırmıştır.

Dal (2004) *Birleştirilmiş Sınıflı Köy İlköğretim Okullarında Görevli Müdür Yetkili Öğretmenlerin Stres Kaynakları* adlı tez çalışmasında 104 müdür yetkili öğretmenle anket çalışması yapmıştır. Çalışma sonucunda müdür yetkili öğretmenlerin en çok stres yaşadıkları alanın yönetimle ilgili sorunlar olduğu ifade edilmiştir. Müdür yetkili öğretmenler öğrencilerin tutum ve davranışları boyutunda az stres yaşarlarken, bu öğrencilerin bir arada eğitim görmeleri sonucunda ortaya çıkan kavga ve gürültü sırasında yaşanan stres en çok düzeyde çıkmıştır. Yaşanan stres düzeyinde mesleki kıdem, cinsiyet, okuldaki öğrenci sayısı bakımından anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Akdoğan (2007) *Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetim Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar* adlı tez çalışmasında 81 müdür yetkili öğretmenle çalışmıştır. Çalışma sonucu genel olarak değerlendirildiğinde; birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin personel hizmetlerinde nadiren sorunla karşılaştıkları belirtilmiştir. Öğrenci hizmetlerinde en çok karşılaşılan sorun kız çocuklarının okullaşmasıdır. Ayrıca okula araç-gereç, kaynak sağlamak, veli toplantılarına katılım sağlamak karşılaşılan diğer

önemli sorunlardan bazılarıdır. Karşılaşılan sorunlar bakımından öğretmenin cinsiyetine ve kıdemine göre bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

Aksoy (2008: 101) *Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim ve Öğretim: Genç ve Deneyimsiz Öğretmenlerin Görüşlerine Dayalı Bir Araştırma* adlı makalesinde birleştirilmiş sınıflı okullarda yaşanan eğitim ve öğretim sorunlarından biri olarak; müdür yetkili öğretmenlerin yöneticilik işleri nedeniyle derslerini yapamadıklarını ifade etmiştir. Yine birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin lisans düzeyinde birleştirilmiş sınıflarda öğretim konusunda sadece teorik düzeyde eğitim aldıklarını, uygulamaya dair (evrak kayıt, nakil, üst yazı) bilgileri olmadığı için bu okullarda görev yapmakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Kocabaş ve Koçtaş (2010), *Kırsal Alan ve Kent Merkezinde Çalışan Okul Yöneticilerinin Tükenmişlik Düzeyleri* adlı makalesinde müdür yetkili öğretmenlerin kent merkezindeki müdürlerden daha çok tükenmişlik yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Sezer (2010) *Birleştirilmiş Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki İhtiyaçları Analizi* adlı tez çalışmasında: Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin okul yönetimi boyutunda, resmi evraklarla ilgili yazışma işlerini yürütme (%61.8); öğrenci devamsızlığını önleme (%50) ve okulun yönetim işlerini öğretmenlikle birlikte yürütme (%69.3) ile ilgili maddelerde orta düzey ve üzerinde mesleki ihtiyaçları olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Arslan (2013) yapmış olduğu *Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetimle İlgili Sorunlarının İncelenmesi* adlı tez çalışmasında 45 müdür yetkili öğretmenle anket çalışması yapmıştır. Araştırma sonucunda müdür yetkili öğretmenlerin en çok okul işletmesi ve eğitim hizmetleri alanında sorun yaşadığı ifade edilmiştir. Öğretmenlerin öğretim hizmetleri konusunda orta derecede sorun yaşadıkları, personel hizmetleri konusunda ise sorun yaşamadıkları ulaşılan bir başka sonuçtur. En fazla sorun okula kaynak sağlanması ve okulun temizlik işleri sırasında yaşanmaktadır.

Döş ve Sağır (2013) *Birleştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetim sorunları* adlı çalışmalarında 13 il eğitim denetmeniyle nitel bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonucunda tecrübe eksikliğinden kaynaklı işlerin verimli yürütülememesi, evrak takibinin yapılamaması, dosyalama sistemlerinde bilgisizlik, okullarda arşivlerin olmaması müdür yetkili öğretmenlerin yaşadığı temel sorunlar olarak görülmüştür. Bu okullarda tecrübeli öğretmenler pek olmadığından müdür yetkili öğretmenlerin mesleki öğrenmeleri gerçekleştirecek mentörlerin (danışan) kısıtlı olması da ayrıca bir problem olarak ele alınmıştır.

Akdağ (2014), *Birleştirilmiş Sınıflı Okullarda Çalışan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi: Adıyaman İli Örneği* adlı tez çalışmasında 202 müdür yetkili öğretmenle anket çalışması yapmıştır. Çalışma sonucunda müdür yetkili sınıf öğretmenlerinin duygusal tükenme ve kişisel başarı alt boyutları açısından yüksek, duyarsızlaşma alt boyutu açısından ise orta düzeyde tükenmişlik yaşadıkları tespit edilmiştir.

Göçer (2014), Malatya ilinde 146 öğretmenle yaptığı *Birleştirilmiş Sınıflarda Karşılaşılan Problemler: Malatya Örneği* adlı çalışmasında bu okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin yöneticilik görevleri dolayısıyla mesleklerinde istedikleri başarıyı yakalayamadıklarını ifade ettiklerini belirtmiştir. Yine bu öğretmenler lisans düzeyinde yeterli eğitim alamadıkları için idarecilik görevinde zorlandıklarını

belirtmişlerdir. Müfettişlerin bu öğretmenlerin çalışma koşullarını görmezden gelip, bu öğretmenlere karşı olumsuz tavır sergilediklerini ve dolayısıyla öğretmenlerin stres yaşadıkları çalışmadan elde edilen bir diğer sonuçtur.

Kıral ve Sağır (2015), 10 müdür yetkili öğretmenle görüşme yaparak elde ettiği bulgularında müdür yetkili öğretmenlerin eğitim ve öğretim alanında programın yoğun olması, zamanın kısıtlı olması gibi nedenlerden dolayı sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin yaşadığı sorunlara çözüm önerileri geliştirmeleri istenmiş ve öğretmenlerin birkaç okulun birleştirildiği merkezi okulların birleştirilmiş sınıflı okullardan daha yararlı olacağını ifade etmişlerdir. Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenlere daha fazla ücret ödenmesi, denetçilerin bu öğretmenlere daha esnek davranması getirilen diğer önerilerdendir.

Dal (2016) yapmış olduğu *Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Okul Yönetiminde Karşılaştığı Sorunlar* adlı tez çalışmasında 41 müdür yetkili öğretmenle anket çalışması yapmıştır. Çalışma sonucunda müdür yetkili öğretmenlerin en az sıkıntı yaşadıkları olayın askerlik işleri, en çok sıkıntı yaşadıkları olayın ise bahçe işleri kısmında olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan müdür yetkili öğretmenler; personel işlerinde hiçbir zaman, eğitim-öğretim işlerinde bazen, okul işlerinde genellikle sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Bu çalışmada birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin yaşadığı mesleki sorunlar araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır. Ayrıca müdür yetkili öğretmenlerin yaşadıkları bu sorunlara ne gibi çözüm önerileri getireceği de çalışmada yer verilen problemlerdendir.

1.1.Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin yaşadığı mesleki sorunlar belirlenerek bu alanda yapılan çalışmalara kaynak ve kamuoyu oluşturarak, mevcut sorunların çözülmesine katkı sunmak amaçlanmıştır. Ayrıca müdür yetkili öğretmenlerden yaşadıkları bu sorunlara yine kendilerinin çözüm önerisi geliştirmeleri istenerek, birebir bu sorunlara muhatap olan öğretmenlerin eğitimde etkililiğinin ve verimliliğinin artırılması konusunda bakış açıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu genel amaca dayalı alt amaçlar ise şunlardır:

- 1- Öğretmenlerin, müdür yetkili öğretmenlik görevini yapma nedeni/nedenleri nelerdir?
- 2- Öğretmenler, müdür yetkili öğretmenlik görevini Türk eğitim sistemi için bir sorun mu yoksa çözüm olarak mı görmektedir?
- 3- Müdür yetkili öğretmenlerin yaşadığı başlıca idari sorunlar nelerdir?
- 4- Müdür yetkili öğretmenlerin eğitim ve öğretim sürecinde karşılaştığı başlıca sorunlar nelerdir?
- 5- Müdür yetkili öğretmenler öğrenci işlerinde ne gibi sorunlar yaşamaktadır?
- 6- Müdür yetkili öğretmenlerin personel işlerinde sıklıkla yaşadığı sorunlar nelerdir?
- 7- Müdür yetkili öğretmenler yaşadıkları bu sorunların hangi şekilde çözülebileceğini düşünmektedir?

1.2.Araştırmanın Önemi

Birleştirilmiş sınıflı okullar, zorunlu ilköğretim çağındaki çocuklara temel eğitim veren bir kurum olması açısından sağlam bir örgüt yapısına sahip olması gerekmektedir. Öğrenci, öğretmen, personel ve malzeme eksikliği ile eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren bu okullarda idarecilik yapmak şüphesiz diğer kurumlara göre daha zordur. Çünkü bu okullarda görev yapan öğretmenler bazen hem dört sınıfı birden okutmakta, hem idarecilik yapmakta, hem de okulu temizlemek zorundadır. Yaşanan bu görev karmaşası okul idarecilerini hem mesleki hayattan soğutarak motivasyonunu düşürmekte, hem de eğitimin kalitesini ve verimini düşürerek örgütün amaçlarına ulaşmasına engel olmaktadır.

Birleştirilmiş sınıf uygulamaları bu ülkenin bir gerçeği olarak kabul edip bu okulları daha etkili hale getirmenin yolları aranmalıdır. Bu açıdan bu okulların başında yer alan müdür yetkili öğretmenlerin idari, eğitim ve öğretim, öğrenci ve personel işlerinde yaşadığı sorunlar tespit ederek, bu sorunların çözümüne katkı sağlamak eğitimcilerin ana görevidir. Bu sorunları sıklıkla dile getirmek hem sorunların çözülmesine dair kamuoyu oluşturmak, hem de bu görevi yapacak öğretmen adaylarını bilgilendirmek açısından önem arz etmektedir. Müdür yetkili öğretmenlerin yaşadığı sorunların çözülmesi birleştirilmiş sınıflı okullardaki birçok sorunun da çözümüne katkı sağlayacağı düşüncesinden hareketle çalışmanın alan açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2.YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni tercih edilmiştir. Olgu bilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 78). Bu çalışmada da genel olarak bilgi sahibi olduğumuz müdür yetkili öğretmenlik olgusu ve bu olgudan doğrudan etkilenen ve bu olguyu etkileyen öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar derinlemesine, çeşitli açılardan betimlenmeye çalışılmıştır. Çalışma Van il merkezine bağlı birleştirilmiş sınıflarda görev yapan 10 müdür yetkili öğretmenin yaşadığı sorunları ve çözüm önerilerini kapsamaktadır. Nitel araştırma desenlerinde de en büyük amaç, araştırmaya dâhil edilen bireylerin algılarının ve deneyimlerinin ortaya konmasıdır. Araştırmacı bu bireylerin dış dünyayı nasıl algıladıklarını ve nasıl yorumladıklarını anlamak amacıyla onlarla konuşur (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 51). Bu çalışmada da katılımcıların konuya ilişkin duygu ve düşüncelerini ortaya koymak amacıyla görüşme tekniği aracılığıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Her bir görüşme ortalama 30 dk sürmüştür. Çalışma hem ses kaydı hem de araştırmacı tarafından tutulan notlarla desteklenmiştir.

Öğretmenlerin seçilmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem türünde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi uygun olan bir durum seçer (Yıldırım & Şimşek, 2013: 141). Bulgularda belirtilen kodlarda konunun kişiye özel olması ve gizlilik ilkesi nedeniyle görüşme yapılan kişiler için harfler kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler Ö1, Ö2, Ö3.....Ö10 şeklinde, kodlanarak sembolik temsil kullanılmıştır. Öğretmenlere ait bilgiler Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1.*Araştırmaya Katılan Müdür Yetkili Öğretmenlere Ait Kişisel Veriler*

Kod	Cinsiyet	Okuldaki öğrenci sayısı	Görev süresi	Okuldaki öğretmen sayısı (Kendisi dışında)
Ö1	Kadın	13	3	-
Ö2	Erkek	26	2	2
Ö3	Erkek	36	1	2
Ö4	Erkek	14	2	-
Ö5	Erkek	32	3	2
Ö6	Kadın	35	3	1
Ö7	Kadın	23	3	2
Ö8	Erkek	41	4	1
Ö9	Erkek	28	2	2
Ö10	Erkek	17	2	-

Tablo 1’de de görüldüğü gibi birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin 3’ü kadın, 7’si erkektir. Bu okullardaki öğrenci sayısı en az 13, en fazla 41’dir. Öğretmenlerin 4’ü 3 yıllık, 4’ü 2 yıllık, 1’i 1 yıllık ve 1’i 4 yıllık öğretmendir. Yine bu okulların 5’i 3 öğretmenli, 2’si 2 öğretmenli ve 3’ü tek öğretmenli okullardır.

Veriler içerik analiz yöntemi aracılığı ile çözümlenmiştir. Öncelikle her bir görüşme sorularından ortaya çıkan ana temalar belirlenmiş; temalar içerisindeki mevcut paralellik ve çelişkiler not edilmiş ve daha sonra tüm görüşme bulguları karşılaştırılarak benzerlikler ve zıtlıklar belirlenmiştir. Bulguların yorumlanmasında olası yönlendirmeleri engellemek için herhangi bir kategoriye yerleştirilmeyen veriler de göz önünde bulundurulmuştur. Tüm görüşme bulguları her soru kendi içinde olacak şekilde tablo ve grafiklerle gösterilmiştir. Tablolar her bir öğretmenin sorulara birden fazla seçenek sunarak cevaplandırmaları göz önünde tutularak hazırlanmıştır.

Araştırmanın dış geçerliliğini sağlamak amacıyla araştırmada veri kaynağı olan bireyler açık bir biçimde (Tablo 1) tanımlanmıştır. İç geçerliliği sağlamak amacıyla elde edilen verilerin analizinde kullanılan kavramsal çerçeve açıklanmıştır. Ayrıca veri toplama süreci ile ilgili ayrıntılı bilgi verilerek, araştırma sonuçları benzer çalışma sonuçlarıyla karşılaştırılarak tartışılmıştır.

3.BULGULAR

Araştırmada yer alan katılımcıların görüşleri çerçevesinde, araştırma sorularına verilen yanıtlar aşağıda verilmektedir.

Müdür yetkili öğretmen olmanızın nedeni/nedenleri neydi? sorusuna ilişkin bulgular

Öğretmenlerin müdür yetkili öğretmen olma nedenleri Tablo 2’de açıklanmaktadır. Araştırmamıza katılan müdür yetkili öğretmenlerin tamamı zorunlu nedenlerden dolayı müdür yetkili öğretmenlik görevini kabul ettiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin 7’si okulda kendilerinden başka kadrolu öğretmen olmadığı için (% 70), 3’ü de geriye kalan öğretmenlerin kadın olmasından dolayı sorumluluk almak istememelerinden dolayı (% 30) müdür yetkili öğretmen olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 2.

Öğretmenlerin “Müdür Yetkili Öğretmen Olmanızın Nedeni/Nedenleri Neydi?” Sorusuna İlişkin Vermiş Olduğu Cevaplara Ait Veriler

ANA TEMA	ZORUNLULUKTAN				Toplam	
	Kadrolu öğretmen eksikliği		Kadın öğretmenlerin sorumluktan kaçması			
ALT TEMA	N	%	N	%	N	%
Müdür Yetkili Öğretmen	7	70	3	30	10	100

Araştırmaya katılan katılımcılardan bazıları aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Ö3: Okuldaki diğer öğretmenlerin görevlendirme olmaları ve diğer öğretmen arkadaşların kadın olmalarından dolayı sorumluluk almaktan kaçınmaları dolayısıyla ben kabul etmek zorunda kaldım.

Ö4: Okulda benden başka kadrolu öğretmen olmadığı için mecburi benim üzerime kaldı.

Ö9: İsteğimle olan bir durum değil, tek öğretmen olduğumdan zorunluluk gereği yapmaktayım.

Sizce müdür yetkili öğretmenlik görevi Türk eğitim sistemi içerisinde bir sorun mudur? Yoksa çözüm mü? sorusuna ilişkin bulgular

Öğretmenlerin müdür yetkili öğretmenlik görevini Türk eğitim sistemi içerisinde bir sorun olarak mı, yoksa bir çözüm yolu olarak mı gördüklerine ilişkin veriler Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmenlerin “Sizce Müdür Yetkili Öğretmenlik Görevi Türk Eğitim Sistemi İçerisinde Bir Sorun Mudur? Yoksa Çözüm Mü?” Sorusuna İlişkin Vermiş Olduğu Cevaplara Ait Veriler

ANA TEMA	SORUN		ÇÖZÜM		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%
Müdür Yetkili Öğretmen	7	70	3	30	10	100

Tablo 3’te de görüldüğü gibi müdür yetkili öğretmenlik görevini katılımcıların 7’si Türk eğitim sistemi için bir sorun olarak görürken (% 70), 3’ü var olan sıkıntılara geliştirilmiş bir çözüm (% 30) yolu olarak görmektedir. Araştırmaya katılan katılımcılardan bazıları aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Ö1: Türk eğitim sisteminde birleştirilmiş sınıflı okullar başlı başına büyük bir sorundur. Madem bu sorun ortadan kaldırılamıyor, orayı idare edecek, koordineyi sağlayacak birinin olması bir nevi çözümdür.

Ö4: Çözüm amacı güdülse de beraberinde daha büyük sorunlara yol açtığını düşünüyorum. Çünkü bu görevi yapan kişiler zaten tecrübesiz ve birikimden yoksun. Bu görevi yapmak istemeyen kişilere zorla bu görevin yaptırılması en büyük sıkıntı zaten.

Müdür yetkili öğretmen olarak eğitim ve öğretim sürecinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? sorusuna ilişkin bulgular

Müdür yetkili öğretmenlerin eğitim ve öğretim sürecinde karşılaştığı sorunlar Tablo 4’de gösterilmektedir. Tablo 4 her bir öğretmenin bu soruya birden fazla cevap vermesi göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır

Tablo 4.

Öğretmenlerin “Müdür Yetkili Öğretmen Olarak Eğitim Ve Öğretim Sürecinde Karşılaştığınız Sorunlar Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Vermiş Olduğu Cevaplara Ait Veriler

ALT TEMALAR	Müdür Yetkili Öğretmen	
	N	%
Rehberlik Hizmetlerinde yaşanan sorunlar	8	26
Ders planlarını zamanında uygulayamama	6	19
Derslere hazırlıklı gidememe	9	29
Araç-gereç donanım eksikliği	3	10
Sınıf yönetimini sağlayamama	5	16
Toplam Tema Sayısı	31	100

Tablo 4 incelendiği zaman müdür yetkili öğretmenlerin en çok derse hazırlıklı gidememe (% 29) ve rehberlik hizmetlerinde (% 26) sıkıntı yaşadığı söylenebilir. 6 müdür yetkili öğretmen ders planlarını zamanında uygulayamadıklarını (% 19) ifade ederken, 5 müdür yetkili öğretmen sınıf yönetimini sağlamakta zorlandıklarını (% 16) ifade etmiştir. Öğretmenlerin 3’ü de araç-gereç ve donanım eksikliğinden şikâyet etmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılardan bazıları aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Ö5: *Bazen bazı idari işleri ders esnasında halletmeye çalışıyorum. Bu da hem sınıf yönetimini sağlamakta hem de öğrencilerle ilgilenmekte sıkıntılara yol açıyor. Öğrenciyle yeterince ilgilenmediğimiz için öğrenci derste sıkılıyor.*

Ö7: *İdari işlerden dolayı eğitim ve öğretim işlerine yeterince zaman ayıramıyorum. Dolayısıyla derse hazırlıklı gidemiyorum. Ders sırasında genellikle okulla ilgili bir sorun yaşıyor ve bırakıp çıkmak zorunda kalıyorum. Bu da ders planının zamanında uygulanmasında aksaklıklara yol açıyor.*

Ö10: *Hem müdür yetkili öğretmenlik görevini yürütüyorum hem de dört sınıfı bir arada okutuyorum. Okul işlerinden eğitim öğretim hizmetleri hep aksıyor. Hangi konuda kaldığımı bile bazen unutuyorum. Ders sırasında başka işlerle uğraştığım için sınıf yönetimini sağlamakta kimi zaman zorlanıyorum.*

Müdür yetkili öğretmen olarak idari işlerde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? sorusuna ilişkin bulgular

Müdür yetkili öğretmenlerin idari işlerde yaşadığı sorunlar Tablo 5’te gösterilmektedir. Tablo 5 her bir öğretmenin bu soruya birden fazla cevap vermesi göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Tablo 5.

Öğretmenlerin “Müdür Yetkili Öğretmen Olarak İdari İşlerde Karşılaştığınız Sorunlar Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Vermiş Olduğu Cevaplara Ait Veriler

ALT TEMALAR	Müdür Yetkili Öğretmen	
	N	%
Resmi belgelerin hazırlanması	10	32
Alt-üst ilişkisi	3	9
Görev tanımıyla ilgili sorunlar	7	22
Okuldaki demirbaşların korunması	5	16
Veli toplantıları	2	6
Devam-devamsızlık işlemleri	3	9
Okulun fiziksel sorunları	2	6
Toplam Tema Sayısı	32	100

Tablo 5 incelendiği zaman müdür yetkili öğretmenlerin tamamı resmi belgelerin hazırlanması (% 32) sürecinde sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. 7’si müdür yetkili öğretmenliğin ne olduğunu ve neler yapması gerektiğini bilmedikleri (% 22) için sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Yine bu öğretmenlerin 5’i okuldaki demirbaşların hepsini korumakta (% 16) sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmaya katılan katılımcılardan bazıları aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Ö4: İdari işler benim açımdan baya karışık ve zor. Gelen giden evrak takibi yapmak, bunları uygun şekilde doldurmak, sisteme yüklemek çok zor. Sürekli diğer müdür yetkili öğretmenlerle irtibat halinde olmak gerekiyor. Ayrıca köy ortamında resmi evrakların ve okul eşyalarını korumak çok zor.

Ö6: Göreve ilk başladığımda bir üst yazı nasıl yazılır, ek ders çizelgesi nasıl hazırlanır, bu yazılar nasıl gönderilir bilmiyordum. İlçeye günlük gidemediğim için acil cevaplanması gereken yazıları cevaplayamıyorum. İnternetin olmaması idari işlerin aksamasında en büyük problem

Ö7: Öğrencilerin okula devamıyla ilgili sıkıntıları var. Veliler çok ilgisiz hem çocukları okula göndermiyor hem de veli toplantılarına katılmıyorlar. Bunun yanında benim meslekte ilk yılım. Bir müdür yetkili öğretmen ne yapar açıkçası bilmiyorum. Bir sorunla karşılaştıkça öğreniyorum bende.

Müdür yetkili öğretmen olarak personel işlerinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 6’da müdür yetkili öğretmenlerin personel işlerinde yaşadığı sorunlara yer verilmiştir. Tablo 6 her bir öğretmenin bu soruya birden fazla cevap vermesi göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Tablo 6.

Öğretmenlerin “Müdür Yetkili Öğretmen Olarak Personel İşlerinde Karşılaştığınız Sorunlar Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Vermiş Olduğu Cevaplara Ait Veriler

ALT TEMALAR	Müdür Yetkili Öğretmen	
	N	%
Yardımcı Hizmetli İşlemleri	3	50
Personelin Öğrenciye Kötü Davranması	2	33
İzin işlemleri	1	17
Toplam Tema Sayısı	6	100

Müdür yetkili öğretmenlerin personel işlemleriyle ilgili çok fazla sorun yaşamadığı toplam tema sayısına bakılarak söylenebilir. Öğretmenlerin 3'ü yardımcı hizmetli işlemlerinde (% 50), 2'si personelin öğrenciye olan olumsuz davranışlarından dolayı (% 33) ve 1'i de izin işlemlerinden dolayı (%17) sorun yaşadığını belirtmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılardan bazıları aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Ö1: *Alınan yardımcı personel herhangi bir eğitime bakılmaksızın alındığı için çocuklara olumsuz davranışlarda bulunabiliyorlar.*

Ö5: *Personelimiz yok. Dolayısıyla okulun temizliğinden, kömürün taşınmasına kadar her işlemi müdür yetkili öğretmen olarak ben yapıyorum.*

Müdür yetkili öğretmen olarak öğrenci işlerinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? sorusuna ilişkin bulgular

Müdür yetkili öğretmenlerin öğrenci işlerinde karşılaştığı sorunlar Tablo 7'de gösterilmiştir. Tablo 7 her bir öğretmenin bu soruya birden fazla cevap vermesi göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Tablo 7.

Öğretmenlerin “Müdür Yetkili Öğretmen Olarak Öğrenci İşlerinde Karşılaştığınız Sorunlar Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Verilmiş Olduğu Cevaplara Ait Veriler

ALT TEMALAR	Müdür Yetkili Öğretmen	
	N	%
Teknolojik eksiklikler	3	20
Kayıt işlemleri	2	13
Nakil işlemleri	1	7
Devamsızlık işlemleri	3	20
Veli problemleri	5	33
Deneticilerin sorunları	1	7
Toplam Tema Sayısı	15	100

Tablo 7 incelendiği zaman müdür yetkili öğretmenlerin öğrenci işlerinde en çok velilerle (% 33) ilgili sıkıntı yaşadıkları söylenebilir. Bu sorunu teknolojik aletlerin eksikliğinden (% 20) kaynaklı sorunlar ve öğrencilerin devamsızlığından kaynaklı sorunlar (% 20) takip etmektedir.

Araştırmaya katılan katılımcılardan bazıları aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Ö1: *Köy yerinde haberleşme ve iletişimin yetersizliğinden kaynaklı sorunlar yaşıyoruz. Bide velilerle ilgili problemlerimiz oluyor. Veliyi çağırıyorsun veli gelmiyor. Veli toplantıları yapıyoruz veli okula gelmiyor, hayvanlarıyla ve tarlasıyla ilgilendiği kadar çocuğuyla ilgilenmiyor.*

Ö5: *Kayıt işlemleri, nakil işlemleri ve okula devam konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Bunun yanında denetici görevindeki kişiler bizlerden iş yükümüzün ve performansımızın çok üstünde işler bekliyor. Bu da ayrıca bizi sıkıntıya sokuyor.*

Ö9: *Kadın olduğum için veli toplantılarına anneler geliyor. Ancak baba erkil bir toplumda annelerin sorunları çözmeye bir yaptırımı olmuyor. Veli toplantısı bir anda köy sorunlarının konuşulduğu bir ortama dönebiliyor.*

Genel olarak yaşadığınız bu sorunlara nasıl bir çözüm önerirsiniz? sorusuna ilişkin bulgular

Çalışmaya katılan müdür yetkili öğretmenler genel olarak yaşadıkları bu sorunlara aşağıdaki çözüm önerilerini dile getirmişlerdir. 2 müdür yetkili öğretmen bu soruya cevap vermemiştir. Şekil 1’de bu çözüm önerileri temalar halinde sunulmuştur.

Ö1	<i>Milli Eğitim Bakanlığı müdür yetkili öğretmenlerin iş yükünü azaltacak formüller üretmelidir.</i>
Ö2	<i>Birleştirilmiş sınıflı okulların ana nedeni ulaşım olduğu için devletin ulaşım ile ilgili sorunları çözmesi gerekmektedir.</i>
Ö3	<i>Birleştirilmiş sınıf yerine birkaç köy okulunun bir araya geldiği müstakil okullar oluşturulmalıdır.</i>
Ö4	<i>Her okulun müdürününün ayrı olması gerekir. Çünkü hem müdürlük hem öğretmenlik, mesleğinin başındaki öğretmenleri görevinden soğutmaktadır.</i>
Ö5	<i>Bölgesel kalkınma sağlanmalıdır. PC'nin olması, internetin olmaması, EBA'nın olması, Tablet'in olmaması bize bir fayda sağlamaz.</i>
Ö6	<i>Müdür yetkili öğretmenlerin iş yükü azaltılmalıdır. Müdür yetkili öğretmenin görev yaptığı birleştirilmiş sınıflı okullar en yakın müstakil okula bağlanabilir.</i>
Ö7	<i>Müdür yetkili öğretmenlerin performansları ödüllendirilerek motivasyonları yüksek tutulmalıdır. Ayrıca müdür ve öğretmen sıfatları aynı kişi de toplanmamalıdır. Müstakil bir müdür şart.</i>
Ö8	<i>Kent merkezlerinde bulunan fazla araç gereçler bu okullara aktarılabilir. Öğretmen adaylarına üniversite sürecinde yöneticiliğin nasıl yapılacağına dair güzel bir eğitim verilebilir. Bu açıdan eğitim fakülteleri öğretmen adaylarına mesleki hayatlarında daha çok işlerine yarayacak bilgiler vermelidir.</i>

Şekil 1. Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yaşamış Oldukları Mesleki Sorunlara Getirmiş Oldukları Çözüm Önerileri

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin yaşadığı mesleki sorunlara ilişkin görüşlerini almak amaçlanmıştır ve bu amaçla 10 müdür yetkili öğretmenle görüşülmüştür. Çalışma sonucunda katılımcı müdür yetkili öğretmenlerin tamamı zorunlu olarak bu görevi yaptıklarını; öğretmenlerin 7'si kendisinden başka kadrolu öğretmen olmadığı için bu görevi kabul ettiklerini, 3'ü de diğer öğretmenlerin kadın olmasından dolayı sorumluluk almak istememelerine bağlamıştır. Yine bu öğretmenlerin 7'si müdür yetkili öğretmenlik görevinin Türk eğitim sistemi için bir sorun teşkil ettiğini düşünürken, 3'ü bir çözüm yolu olarak görmektedir.

Toplam tema sayıları göz önünde bulundurulduğunda müdür yetkili öğretmenlerin en çok sırasıyla idari işler, eğitim-öğretim işleri, öğrenci işleri ve personel işlerinde sorun yaşadıkları söylenebilir. Bingöl (2002) yapmış olduğu çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin en çok idari işlerde, eğitim ve öğretim işlerinde ve öğrenci işlerinde sorun yaşadığını belirtmiştir. Dal (2004) yine bu öğretmenlerin yönetimle ilgili konularda daha çok zorlandıklarını ifade etmiştir. Akdoğan (2007) yaptığı çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin personel işlerinde sıkıntı yaşamadıklarını, en çok sorunun öğrenci işlerinde yaşandığını belirtmektedir. Sezer (2010) müdür yetkili öğretmenlerin % 61.8 oranında resmi evraklarla ilgili, % 50 oranında öğrenci devamsızlığıyla ilgili ve % 69.3 oranında da müdür ve öğretmenlik görevini birlikte yürütme konularında sorun yaşadıklarını ifade etmektedir. Arslan (2013) ise müdür yetkili öğretmenlerin en çok idarecilik işlerinde sorun yaşadıklarını, eğitim ve öğretim işlerinde orta düzeyde ve personel işlerinde az düzeyde sorun yaşadıklarını belirtmektedir. Düş ve Sağır (2013) ile Dal (2016) yapmış oldukları çalışmalarda müdür yetkili öğretmenlerin en az personel işlerinde en çok okulla ilgili konularda sorun yaşadıklarını belirtmektedir. Daha önce yapılan bu çalışmalar incelendiğinde personel işleri müdür yetkili öğretmenlerin her zaman en az sorun yaşadığı alan olurken, idari işler her zaman en çok sorun yaşadıkları alan olmuştur. Öğrenci işlerinde ve eğitim işlerinde yaşanan sorunlar hep orta düzeyde yaşanan sorunlardandır. Bu çalışmanın sonuçları bu yönüyle daha önce yapılan araştırma sonuçlarını destekleyici niteliktedir.

Yaşanan sorunlar tek tek ele alındığında çalışmaya katılan müdür yetkili öğretmenler idari işlerde karşılaştıkları en önemli sorunların; resmi evrakların hazırlanması (%32), görev tanımıyla ilgili (%22) ve okul demirbaşlarının korunması sırasında (%16) yaşadıklarını belirtmişlerdir. Aksoy (2008) birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenlerin lisans düzeyinde birleştirilmiş sınıflarda öğretim konusunda sadece teorik düzeyde eğitim aldıklarını, uygulamaya dair (evrak kayıt, nakil, üst yazı) bilgileri olmadığı için bu okullarda görev yapmakta zorlandıklarını belirttiklerini ifade etmiştir. Sezer 2010 yılında yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin % 61.8'nin evraklarla ilgili yazışmalarda, %69.3'ünün idarecilik ve öğretmenlik görevini birlikte yönetmekten kaynaklı idari sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Arslan (2013) müdür yetkili öğretmenlerin en çok okula kaynak sağlamak konusunda zorlandıklarını ifade etmektedir. Düş ve Sağır 2013 yılında eğitim denetmenleriyle yapmış olduğu bir çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin yaşadığı idari sorunların tecrübe eksikliğinden kaynaklı işlerin verimli yürütülememesi, evrak takibinin yapılamaması, dosyalama sistemlerinde bilgisizlik ve okullarda arşivlerin olmamasından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Yine Göçer (2014), müdür yetkili öğretmenlerin yöneticilik görevleri dolayısıyla mesleklerinde istedikleri başarıyı yakalayamadıklarını ifade ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca bu öğretmenler lisans

düzeyinde yeterli eğitim alamadıkları için idarecilik görevinde zorlandıklarını da belirtmişlerdir. Daha önce yapılan bu çalışmaların sonuçları incelendiğinde müdür yetkili öğretmenlerin idarecilik alanında en çok resmi evrakların hazırlanması, depolanması sırasında sorun yaşadığı görülmektedir. Bu sonuç çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Bu çalışmada da müdür yetkili öğretmenler eğitim öğretim sürecinde en çok derse hazırlıklı gitmekte (%29), rehberlik hizmetlerinde (%26) ve ders planlarını zamanında yetiştirmekte (%19) zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Dal (2014), müdür yetkili öğretmenlerin öğrencilerin bir arada ders görmesinden dolayı meydana gelen gürültüden üst düzeyde olumsuz etkilendiklerini ifade etmektedir. Aksoy 2008 yılında yapmış olduğu çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin yöneticilik görevi nedeniyle derslerini düzenli yürütmekte zorlandıklarını ifade etmektedir. Yine benzer bir şekilde Sezer (2010) öğretmenlerin %69,3'ünün idarecilik işlerinden dolayı eğitim ve öğretim işlerini yürütemediğini ifade etmiştir. Kırал ve Sağır (2015), 10 müdür yetkili öğretmenle görüşme yaparak elde ettiği bulgularında müdür yetkili öğretmenlerin eğitim ve öğretim alanında programın yoğun olması, zamanın kısıtlı olması gibi nedenlerden dolayı sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışmanın sonuçları daha önce yapılan çalışma sonuçlarıyla kısmen paralellik göstermektedir.

Personel işlerinde müdür yetkili öğretmenlerin çok fazla sorun yaşamadığı görülürken, sorun yaşayan müdür yetkili öğretmenlerin ise yardımcı hizmetli personelle sıkıntı yaşadığı söylenebilir. Müdür yetkili öğretmenlerin öğrenci işlerinde yaşadığı sıkıntıların başında veli problemleri (%33), teknolojik eksiklikler (%20) ve devamsızlık işlemleri (%20) gelmektedir. Akdoğan (2007) çalışmada öğrenci hizmetlerinde en çok karşılaşılan sorunun kız çocuklarının okullaşması olduğunu belirtmiştir. Sezer 2010 yılında yapmış olduğu çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin % 50'sinin öğrenci devamsızlığını önleme konusunda sorun yaşadığını ifade etmiştir. Bu sonuçlar çalışma sonuçlarıyla kısmen paralellik göstermektedir.

Çalışmadan elde edilen bir başka sonuç ise müdür yetkili öğretmenlerin yaşamış olduğu sorunların öğretmenlerin cinsiyetine, çalışma yılına ve okuldaki öğretmen sayısına göre değişiklik göstermemesidir. Bu sonuç daha önce yapılan diğer çalışma sonuçlarını desteklemektedir. (Bingöl, 2002; Dal, 2004; Akdoğan, 2007; Sezer, 2010; Arslan, 2013; Düş ve Sağır, 2013; Dal, 2016).

Müdür yetkili öğretmenlerin yaşamış oldukları bu sorunlara genel olarak getirdiği çözüm önerileri incelendiğinde daha çok müdürlük görevinin ayrı bir görev olarak ele alınması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Bir kişinin hem öğretmenlik mesleğini hem de müdürlük görevini yürütemeyeceğini, öğretmenlerin yöneticilik konusunda deneyimsiz olduklarını ve bu konuda yeterli eğitim almaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar Aksoy (2008), Döş ve Sağır (2013), Göçer (2014) ve Kırал ve Sağır (2015) tarafından yapılan çalışmada müdür yetkili öğretmenlerin geliştirdiği önerilerle paralellik gösterdiği söylenebilir. Bu çalışmalarda araştırmacılar müdür yetkili öğretmenlerin gerek lisans düzeyinde gerek lisans sonrası verilecek eğitimle idarecilik konusunda yetiştirilmelerinin öneminden bahsetmektedir. Müdür yetkili öğretmenlerin çalışma koşulları göz önünde tutularak denetmenlerin bu öğretmenlere daha esnek davranması ve mentorluk hizmetlerinin daha iyi verilmesi, motivasyonlarının artması için ödüllendirme ve ücret artırımına gidilmesi bu araştırmacıların çalışmalarında vurgu yaptıkları diğer önerilerdir.

Müdür yetkili öğretmenlerin de ifade ettiği öneriler göz önünde tutularak aşağıdaki öneriler geliştirilebilir.

- Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin çoğunlukla mesleğinin başında olduğu göz önüne alındığında, Eğitim Fakültelerinde birleştirilmiş sınıflar ve idarecilik nasıl yapılır alanlarında daha çok eğitim verilmesi gerekmektedir. Bu açıdan 1982 yılında yapılandırılan Eğitim Fakültelerinde verilen ders programları yeniden çağın ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.
- Birleştirilmiş sınıflı okullarda müdür yetkili öğretmenler hem öğretmenlik hem de müdürlük mesleğini icra ederek daha fazla gayret sarf etmektedir. Bu açıdan müdür yetkili öğretmenlerin motivasyonlarını artırmak amacıyla maaşlarında makul ücret artışına gidilmelidir.
- Birleştirilmiş sınıflar daha fazla tecrübe ve deneyim gerektirdiğinden bu okullarda ücretli öğretmenlerin çalışmasına müsaade edilmemelidir. Ücretli öğretmenlerin okulda öğretmenlik dışında görev alamadıkları göz önüne alındığında, bu okullarda kadrolu öğretmenin olmasının görev paylaşımı konusunda daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdağ, A. (2014). *Birleştirilmiş sınıflı okullarda çalışan müdür yetkili öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi: Adıyaman ili örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Akdoğan, M. (2007). *Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin yönetim sürecinde karşılaştığı sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Aksoy, N. (2008). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim ve öğretim: genç ve deneyimsiz öğretmenlerin görüşlerine dayalı bir araştırma. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 6(21), 82-108.
- Arslan, C. (2013). *Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin yönetimle ilgili sorunlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Kayseri.
- Bingöl, H. N. (2002). *Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında müdür yetkili öğretmenlerin karşılaştığı sorunları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Bursalıoğlu, Z. (1999). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dal, A. (2004). *Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında görevli müdür, yetkili öğretmenlerin stres kaynakları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Malatya.
- Dal, E. (2016). *Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin okul yönetiminde karşılaştığı sorunlar (Denizli ili örneği)*. Yayınlanmamış Tezsiz Yüksek Lisans Projesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Denizli.
- Dursun, F. (2006). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim sorunları ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 2, 33-57.
- Döş, İ. & Sağır, M. (2013). Birleştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetim sorunları. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (2), 237-250.
- Göçer, V. (2014). *Birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan problemler: Malatya örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Kaykanacı, M. (1993). *Birleştirilmiş sınıf köy okullarında görevli müdür yetkili öğretmenlerin yönetimle ilgili sorunları (Kastamonu Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kıral, E. & Sağır, E. (2015). Hem birleştirilmiş sınıf okutan hem de müdür yetkili olan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve onların çözüm önerileri. Erişim Tarihi 2 Mayıs 2016 <http://erkankiral.blogspot.com.tr/2015/05/hem-birlestirilmis-sinif-okutan-hem-de.html>
- Kocabaş, İ. & Düztaş, M. (2010). Kırsal alan ve kent merkezinde çalışan okul yöneticilerinin tükenmişlik düzeyleri. *NWSA Education Science*, 6 (1), 569-588
- Köksal, K. (2002). *Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim*. Ankara: Pegem A yayıncılık.
- Sezer, R. (2010). *Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin mesleki ihtiyaçları analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Kitapevi.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Multi-grade schools, in terms of being an institution providing basic education to children of compulsory school age, are required to have a solid organizational structure. Managing these schools which are continuing their educational activities with lacking student, teacher, personnel and material is undoubtedly harder than managing other institutions. This is because the teachers working in these schools are sometimes both teaching four classrooms at the same time, managing the school and also obliged to clean the school. The complexity of duty intricacy both decreases the motivation of school administrators by alienating them from professional life and preventing organization to achieve its objectives by decreasing both quality and efficiency of education.

Combined classroom applications should be accepted as the truth of the country and ways to make these schools more effective should be sought. In this respect, main duty of the educators is to identify the problems in administration, education, student and personnel affairs, faced by the teachers authorized as principals who are managing these schools and contributing to the solution of these problems. Voicing these issues often is important for both creating a public opinion to solve these problems and informing the teacher candidates who will perform this task. Director is considered to solve the problems faced by competent teachers of multi grade thought to contribute to the solution of many problems in schools it is important for the field of motion study.

2. Method

In this study, phenomenology is preferred among qualitative research designs. Phenomenology is focused on phenomenon, which are aware of but do not have an in-depth and detailed understanding (Yıldırım and Şimşek, 2013: 78). In this study, phenomenon of teachers' authorized as principals and problems that these teachers who are directly affected by and affecting this phenomenon have facing, tried to be described in-depth in many aspects. This study covers, the problems faced by 10 teachers authorized as principals who are working in multi-grade classrooms in VAN province and solutions for these problems. The biggest goal in qualitative research design is to reveal the perceptions and experiences of individuals who were involved in the research. Researcher, interviews these individuals in order to understand how they perceive and interpret the outside world (Yıldırım and Şimşek, 2013: 51). In this study, semi-structured interview through interview techniques are used in order to reveal the feelings and thoughts of the subjects takes part in the study. Each interview lasted an average of 30 minutes. The study was supported by both the audio recording and by notes taken by the researcher.

3. Results and Discussion

The aim of this study is to take opinions of teachers' authorized as principals on the professional problems they faced, and for that purpose 10 teachers authorized as principals are interviewed. Results of the study showed that all participant principal competent teachers are doing this task because of obligation; 7 of them stated that they accepted the task because there were no other regular staff, 3 of them stated that they accepted the task because other teachers were female and they refused to take this task in order to evade the responsibility because of their gender. Again, 7 of these teachers think

that teachers authorized as principals occupation is a problem for Turkish education system; other 3 of them see this as a solution.

When the total number of themes considered, it could be said that teachers authorized as principals face mostly face problems, receptively, in administrative affairs, educational activities, student affairs and personnel affairs. In the study made by Bingol (2002), it is stated that teachers authorized as principals mostly face problems in administrative affairs, educational activities and student affairs. Dal (2004) is also expressed that these teachers have difficulties mainly in administration related issues. In the study made by Akdogan (2007), it is stated that teachers authorized as principals have no problem in personnel affairs; instead they face problems mostly in student affairs. Sezer (2010) predicates that teachers authorized as principals face problems in official documentation by 61.8%, student attendance by 50% and conducting their administrative and educational tasks together by 60.3%. Arslan (2013) states that problems faced by teachers authorized as principals in administrative affairs is at highest level, educational affairs is at medium level and personnel affairs is at lowest level. In the studies conducted by Döş and Sağır (2013) together with Dal (2016) state that teachers authorized as principals face problems mostly in school related issues and least in personnel affairs. When previously conducted studies are analyzed, it could be seen that personnel affairs is the area where teachers authorized as principals face least problems and administrative affairs is the area where principal competent teachers face most problems. Problems faced in student affairs and educational activities are always at medium level. In this aspect, results of this study are supporting the results of previously conducted studies.

When the problems faced inspected one by one, teachers authorized as principals stated that most important problems they faced are as followed; preparation of official documents (32%), job definition (22%) and protection of fixed assets of school (16%). Aksoy (2008) stated that teachers working in schools with combined classrooms are having difficulties working in these schools, because they only educated on the

theory of teaching in combined classrooms in their undergraduate studies, but they do not have any information related to practice (document registration, transfer, cover letter). In the study carried out by Sezer 2010, it is stated that teachers faced problems in document related correspondence by 61.8% and conducting their administrative and educational tasks together by 69.3%. Arslan (2013) states that teachers authorized as principals mostly having difficulties at providing fund for the school. Döş and Sağır 2013, in a study they conducted with educational inspectors, determined that administrative problems faced by teachers authorized as principals are originating from inexperience, inefficiency, lack of document follow up, ignorance on filing systems and lack of archives at schools. Göçer (2014), also, stated that principal competent teachers state that they could not achieved the success they desired because of the administrative tasks. In addition, these teachers have stated that they have difficulties in administration task due inadequate education at the undergraduate level. When the results of these previously conducted studies are inspected, it could be see that principal competent teachers face problems mostly in preparation, archival storage of official documents. This result is in line with the results of the study.

In this study, principal competent teachers stated that during education activities they mostly have difficulties at being prepared for classroom (29%), guidance services (26%) and preparing course plans in time (19%). In this study, managers authorized teachers

prepared to go to most courses in the education process (29%), the guidance (26%) and lesson plans to meet deadlines (19%) stated that they were forced. Dal (2014), states that principal competent teachers are affected that the highest level, by the noise that arise due to students being instructed together. In the study conducted by Aksoy 2008, it is stated that principal competent teachers have difficulties at carrying out their classes regularly due to administrative duties. Again, similarly Sezer (2010) stated that 69.3% of the teachers could not be able to carry out educational tasks due to administrative duties. Kırıl and Sağır (2015), stated in their findings, obtained by interviews with 10 principal competent teacher, that principal competent teachers have difficulties due to problems such as tight schedule of educational activities and limited time. The results of this study are partially in parallel with the results of earlier studies.

While principal competent teachers do not have many difficulties in personnel affairs, it could be said that principal competent teachers who have difficulties rather have problems with personnel itself. Problems faced by principal competent teachers in student affairs are primarily to parents (33%), technological insufficiency (20%) and absenteeism processes (20%). In the study conducted by Akdogan (2007), it is stated that schooling of female students is the biggest problem faced. In the study carried out by at 2010, Sezer states that 50% of principal competent teachers are having difficulty at preventing absenteeism of students. These results are partially in parallel with the results of the study.

Another result obtained from the study is that problems faced by principal competent teachers are varying depending on the gender, years of experience and number of teachers at school. This result supports the results of earlier conducted studies. (Bingöl, 2002; Dal, 2004; Akdogan, 2007; Sezer, 2010; Arslan, 2013; Düş and Sağır, 2013; Dal, 2016)

When the solutions offered for problems by principal competent teachers to these problems they faced, are inspected they mostly emphasized approaching administrative duties as a separate duty. They stated that a single person cannot carry out administrative duties and teaching profession simultaneously, teachers are inexperienced at administrative duties and they should be educated on this matter. It could be said that, these results are in parallel with the solutions developed by principal competent teachers in the studies conducted by Aksoy (2008), Döş and Sağır (2013), Göçer (2014) and Kırıl and Sağır (2015). In these studies, researchers refer to the importance training of principal competent teachers on administration, both on undergraduate level and after undergraduate studies. Inspectors being more flexible against these principal competent teachers considering their working conditions and providing better counseling services, rewarding and pay rise in order to increase their motivation are other solutions these researchers emphasized in their studies.